

Avskrift.

Utdrag av brev av 1. desember 1944 fra dr. Sverre Stang Wolff,
Mosjøen til Medisinaldirektøren.

Anngaaende sykepleien og sykepleierskene under evakueringen saa har dette tildels vært et meget sørgelig kapitel organisatorisk sett.

Allerede 24/1 hadde jeg saavitt god oversikt over situasjonen nordpaa at jeg kunne telegrafere til Medisinaldirektøren om at vi trengte all~~de~~ den sykepleierskehjelp, som han hadde lovet mig da jeg var i Oslo. Det dreiet sig om 25-30 sykepleiersker. Ennu ar ikke disse pleiersker kommet til Mosjøen, Saa vi har i stor utstrekning maattet greie oss med utdannet hjelp.

Saken med organisering av denne søsterhjelp hadde da forlengst vært planlagt i Oslo saa jeg regnet med aa faa hjelpen pr. omgaaende.

Jeg trodde i min uerfarenhet at naar man hadde organisasjoner med aarelang administrativ skolering og en svar stab av utdannet personell som har vært prøvet gjentatte ganger ved landsullykker og under krigsinnsats innen-og utenlands, saa maate det bare være aa trykke paa en knapp, saa saa hadde hele apparatet utfoldet sig og straks staaet til disposisjon for ansvarshavende myndighet. Jeg sikter her til institusjoner som Røde Kors og Norges sykepleierske forbund.

Mit inntrykk er imidlertid det at fra det øieblikk Røde Kors som hadde tatt alle de andre sykepleiersker under sin beskyttelse, kom bort i evakueringen i Mosjøen har Medisinaldirektørens representant faat en konkurent og ingen hjelper.

Røde Kors er kommet bort i evakueringen ikke som en samordnende organisasjon, men som en stat i Staten for aa forsøke og ordne " ~~sitt~~ sitt " internasjonale projekt med evakuering via Narvik gjennom Sverige. Da dette projekt møtte motstand og dernest falt i fisk, og Røde Kors vedkommende i Mosjøen at det maatte underordne sig Medisinaldirektoratet og dettes representant satte Røde Kors bukkeben, og paa disse bukkeben staaer fremdeles en rekke av dets funksjonærer, selv om de hver for sig har ydet et fremrærende arbeide, fordi de hele tiden har følt at taket i nakkekraven har vært ubønhørlig og konsekvent.

For aa bevise denne ganske harde kritik av Røde Kors tillater jeg meg aa fremkomme med følgende.

6/XI Den Røde Kors sekretar til konferanse paa mit kontor i Mosjøen s nyoprettede " legevakt". Han ble bl. a. forelagt sin disponering av de, inntil da, ankommende søstre samt instruks for søstrenes arbeide. Jeg forklarte et sikk som sakene hadde utviklet sig i Mosjøen, er jeg blitt tvunget til aa disponere søstrene paa en bestemt maate - uansett tidligere søsteransinnitet. Sekretæren kom da 2 gangen med et i ønseform frem sat krav om at Røde Kors ønsket en bestemt Røde Kors søster som "oversøster" paa den av Evakueringskomandoen oprettede " Legevakt" som inntil de det øieblikk var en for Røde Kors ukjent institusjon. Da den av mig opnevnte "oversøster" ogsaa staaer i Røde Kors og det av praktiske grunne var absolutt ønskelig at hun ble staaende, og mit valg var godkjent av Kommandanten samt ogsaa av Fylkingsjefen for Nordland Arbeidsfylking, som har staaet for hele drift~~en~~ av legevakten, nektet jeg aa forandre mine disposisjoner. Dagen efter fikk jeg følgende skriv fra sekretæren; Det skal bemerkes at vi bodde paa samme hotell og at sekretæren, efter forgo~~tt~~ befindende vandret ut og inn av "Legevakten" hvor jeg hadde mit kontor. Skrivet lød " Jeg tillater mig høfligst aa be Dem holde meg nøye underrettet om disponeringen av søstrene som Norges Røde Kors har sennt nord-over for aa være til hjelp for de evakuerende.-----"

En noget eiendommelig form for underordning under Medisinaldirektørens

representant, som hadde fullmakt til aa disponere og beordre alt medisinsk personell i hele Nord-norge.

Røde Kors, som oprindelig troppet opp med "sine" søstre her under den uttrykkelige forutsetning av at de skulle følge " fingerte " transporter fra Narvik gjennem Sverige, var fra Oslo informert om at de kun skulle følge denne transport og nektet til aa begynne med overhodet aa delta i nonsomhelst pleie eller transporterering av vore andre evakuerende landsmenn.

Søstrene hadde ennvidere faat uttrykkelig tilsagn fra Oslo om at de ikke skulle behøve aa sette sine ben i baat; da baatene, som kjent, idag kan utsettes for beskyting, og søstrenes liv dermed kunne komme i fare.

Først efterat jeg hadde henvennt meg til Medisinaldirektøren og denne hadde utvirket at Røde Kors 'ledelse i Oslo gjorde nel " Kuvending " i dette spørmaal, og jeg hadde brukt hele min autoritet til aa gjøre søstrene begripelig at det maate være vaar soleklare plikt som mennesker og landsmenn aa sette personlige hensyn tilside i landets tjeneste, gik søstrene med paa aa arbeide under min komando.

Røde Kors som institusjon har imidlertid ennu ikke villet innrømme Medisinaldirektoratets bestemte myndighet. Saa sent som natt til 21/x1 kom 3 sykepleiersker fra Røde Kors til Mosjøen .De ble møtt paa stasjonen og anmodet om aa ta opphold for natten i Legevakten: Dette ble denne gang naadigst mottatt. Om morgenen kom jeg paa Legevakten ved lo-tiden efter aa ha gaatt min runde til sykehus etc. Søstrene nektet aa melde sig for meg da de hadde ordre med sydfra om kun aa melde for Røde Kors 'sekretær

Efter at de var innkalt paa mit kontor gik de paa hotellet hvor sekretæren bodde og ble sittende og avvente sekretærens tilbakekomst fra ærender i byen til kl. var over 15.00. Vi andre slet som bikjer saa vi holt paa aa stupe den dagen ,men først henimot kvells var de tre søstre i arbeide.

28/x1 fik jeg om eftermiddagen telegram fra Medisinaldirektøren "senn snarest til overlage Rian alle sykepleiersker De kan unnvære". Jeg overbragte denne beskjed til samtlige søstre som da var paa legevakten. Ingen var villig til aa reise" før de hadde konferert med sekretær Ekholt" tiltross for at de viste at vi her oppe snart er ferdig med evakueringen og derfor p.t. har overskudd paa søstre, og de ogsaa viste at sekretæren p.t. befinder sig i Tromsø eller paa baat mellem Tromsø og Mosjøen og ikke kan treffes .

Forholdet til Røde Kors har pdelagt hele lege-og sykepleietjenesten i Mosjøen idet det rette forhold mellem sjef og underordnede ikke har kunnet komme istand. Samarbeidet har vært slett og det hele er gaat med ordregivning og slag i bordet. For dette maa alene Røde Kors bare skylden .

Rettt avskrift bevidnes:

Sagn H . Ugland.